

Az MTA IX. Osztálya
Statisztikai és Jövőkutatási Tudományos Bizottság
Statisztikai Tudományos Albizottságának (STAB)
2020. évi tevékenysége

1. A bizottság al- és munkabizottságai a tisztségviselők feltüntetésével:

Elnök: Kovács Péter
Alelnök: Lakatos Judit
Titkár: Vereczkei Zoltán

2. Tudományos/Állandó bizottság létszáma: *STAB tagsága 2020. december 4-ei állapot szerint: 63 fő*

Akadémikus:
MTA doktora és tudomány doktora:
Kandidátus:
PhD:

3. Tudományos/Állandó bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma:

Akadémikus:
Tudomány és MTA doktora:
Kandidátus:
PhD:

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

A STAB 2020. naptári évben 3 ülést tartott. Az ülések témájának szervezésekor a 2020. évi munkaterv szolgált iránymutatásként (elfogadása a 2020. január 21-ei ülésen történt). Az év első felében jelentkező Covid19 járványügyi helyzet miatt az ülések témája nem követte szigorúan az elfogadott éves munkatervet.

Részben a helyzet jelentette kihívások miatt, részben pedig amiatt, mert az albizottság a járványügyi helyzet aktualitásai miatt napirendre tűzte a Covid19 kapcsán jelentkező statisztikai kihívásokat (2021. június 18-ai ülés), az éves terv módosult. Az éves munkában a Covid19 helyzet mellett is fontosnak tartottuk a 2021. évi népszámlálás témáját, amit az albizottság napirenden tartott.

Az eredetileg 2020-ra tervezett, de a Covid19 miatt az idei programból kimaradt témákat a STAB vezetés javasolja majd 2021 folyamán napirendre tűzni. Ezek a témák (főként agrár téma és a statisztikai jövőjével kapcsolatos kihívások) javaslatként szerepelni fognak a STAB 2021. évi munkatervében.

A 2020. évi STAB ülések rövid áttekintése:

2020. január 21. Budapest, Központi Statisztikai Hivatal: 1024 Budapest, Keleti Károly utca 5-7.

Napirend, előadók és a napirendek eredménye/döntések:

1. STAB 2020. évi munkaterve: a STAB elnökség a tagság elé terjesztette a 2020. évi munkaterről szóló javaslatát megvitatás és döntés céljából.

Eredmény: a STAB tagság megvitatta a STAB 2020. évi munkatervét, melyet az ülésen elhangzott hozzászólásokkal, véleményekkel együtt elfogadott. A 2020. évi munkaterv a STAB honlapján olvasható:

https://www.ksh.hu/docs/bemutakozas/mta/mta_stab/dokumentumok/stab_1_napirend_2020_munkaterv_tervezet.pdf

2. Előterjesztés és vita: bűn-e a reprezentativitás hiánya mintavétel esetén? Felvezető, vitaindító: Szép Katalin

A napirend fő célja a 2019. szeptember 23-si STAB ülés (kerekasztal-beszélgetés) nyomán a téma megvitatása; albizottsági ajánlás megfogalmazása.

Eredmény: a munka eredményeként az albizottság elkészítette ajánlását a reprezentatív minta kifejezés használatáról és a mintavételből származó adatok jellemzéséről, mely a STAB honlapján szabadon hozzáférhető:

https://www.ksh.hu/docs/bemutakozas/mta/mta_stab/mta_sjtb_stab_ajanlas_reprezentativ_minta.pdf

3. Kiskereskedelem statisztika – mintavétel és külső adatforrások kombinálása: Andics Ágnes (Központi Statisztikai Hivatal)

Eredmény: a STAB megtárgyalta a napirendet és üdvözölte a klasszikusnak számító kérdőíves adatgyűjtések, illetve a külső, adminisztratív adatforrásból vagy más adatforrásokból származó információ kombinálásáról szóló témák bemutatását, a modellezést igénylő megoldások tárgyalását.

4. Döntés a STAB tagjelölésekről

Eredmény: a STAB tagság a tagjelöléseket támogatva, tagjai közé választotta Dusek Tamást, Jakuschné Kocsis Tímeát, Lovasné Avató Juditot, Magyar Norbertet és Ország Adriennét.

5. Egyebek

Eredmény: információ megosztása közelgő rendezvényekről, idén várható nagyobb konferenciákról.

2020. június 18. Online ülés (Zoom)

Napirend, előadók és a napirendek eredménye/döntések:

1. Sztochasztikus járványterjedési modellek vizsgálata és becslése: Ferenci Tamás (medstat.hu)

Eredmény: a STAB tagság determinisztikus és sztochasztikus járványterjedési modelleket ismert meg és szakértői szintű betekintést nyert a járványügyi modellek fejlesztésébe, a gyakorlati kihívásokba és a továbblépési lehetőségekbe. A STAB tagság a Covid19 járványügyi helyzet kapcsán különösképpen értékelte a téma aktualitását.

2. Outlier-szűrés technikák alkalmazása a Covid-hatás gyorsbecslésére: Lovics Gábor (KSH)

Eredmény: az albizottsági tagok megismerték a KSH által követett új gyakorlatot, amely idősor-elemzési technikák segítségével ad becslést a hivatalos statisztikai idősoros adatközlésekben megjelenő Covid19 hatásról.

3. Egyebek

2020. október 7. Online ülés (Webex)

Napirend, előadók és a napirendek eredménye/döntések:

1. 2021. évi népszámlálás keretei, módszertana, a felvétel főbb sajátosságai: Kovács Marcell (KSH)

Eredmény: a STAB tagság megismerte a 2021. évi népszámlálás kereteit, az adatfelvétel módszertanát, ütemezését, az adatgyűjtés és feldolgozás főbb jellemzőit.

2. 2021. évi népszámlálásból előállítandó adatok, adatkörök, közzététel részletei: Kovács Marcell (KSH)

Eredmény: az albizottság összefoglalót kapott a 2021. évi népszámlálás keretében előállítandó termékek főbb típusairól és jellemzőiről. Aktív beszélgetés keretében a tagság visszajelzéseket, elvárásokat fogalmazott meg a közzététellel kapcsolatban, amit a KSH a népszámlálás közzétételének tervezése során figyelembe tud venni.

3. Döntés a STAB tagjelölésekről

Eredmény: a STAB tagság a tagjelöléseket támogatva, tagjai közé választotta Groszné Földesi Erikát, Kincses Áront, Lovics Gábort és Tóth Gézát.

4. Egyebek

6. **A bizottság 2020. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással** (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

7. **A bizottság által adott díjak:** Nem volt ilyen.

8. **A bizottság tagjainak elismerései** (díjak, kitüntetések) **2020-ban:** Nem volt ilyen.

9. **A bizottság 2020. évi kiadványai:** Nem volt ilyen.

10. **Egyéb** (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

.....

elnök

.....

titkár

Az MTA IX. Osztály
Statisztikai és Jövőkutatási Tudományos Bizottság (SJTb)
Jövőkutatási Tudományos Albizottságának (JTAB)
2020. évi tevékenysége

1. **A bizottság al- és munkabizottságai a tisztségviselők feltüntetésével:**

Elnök: *Tóthné Szita Klára*
Alelnök: *Schmidt Péter*
Titkár: *Ligeti Zsombor*

2. **Tudományos/Állandó bizottság létszáma:**

Akadémikus: 2 fő
MTA doktora és tudomány doktora: 3 fő
Kandidátus: 3 fő
PhD: 6 fő

3. **Tudományos/Állandó bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma:** 89 fő

melynek kb. 50 %-a jövőkutatásban érintett

4. **Az albizottság ülései** (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

Időpont: pénteki napok 11:00–13:30

Helyszín: februárban: MTA Irodaház, 1051 Budapest, Nádor u. 7. fszt. 29.; a további alkalmak esetén a COVID-19 járványügyi helyzet miatt a virtuális tér

- 1) 2020. február 14.
  - Balázs Judit: Közel-Közép-Kelet jövője és az európai összefüggések – Törökország szerepe –
  - 2019. évi beszámoló és a 2020. évi munkaterv jóváhagyása
- 2) 2020. április 17.
  - A COVID-19 járványügyi helyzet miatt elmaradt.
- 3) 2020. június 12.
  - Hideg Éva: A jövőfürkészés (horizon scanning) módszer bemutatása
  - Báldi András: Környezeti jövőkutatás – Magyarország 2050: kutatási eredmények
  - Schmidt Péter: 2020. május 22. – Gidai Erzsébet 80 éves lenne
- 4) 2020. szeptember 11.
  - Hideg Éva: Mi a jövőkutatás tudománya a 21. században?
  - Tóth Attiláné: Mi változott meg a jövőkutatásban az olvasóköri tapasztalatok fényében?
- 5) 2020. november 11. és 17. MTÜ, Virtuális tér
„*A mesterséges intelligencia és a gépi tanulás alkalmazásának kihívásai*”
A programot lásd: **MELLÉKLET**
- 6) 2020. december 11.

- Bartha Zoltán vezetésével: Jövőkutatók a jövőkutatásról kerekasztal beszélgetés
  - Hideg Éva köszöntése 70. születésnapja alkalmából – video üzenettel.
5. **A bizottság 2020. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással** (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):
  6. **A bizottság által adott díjak:**
  7. **A bizottság tagjainak elismerései** (díjak, kitüntetések) **2020-ben:**
  8. **A bizottság 2020. évi kiadványai:**
  9. **Egyéb** (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

2020 során a JTAB tagok, Kiss Endre vezetésével, hat alkalommal „Olvasó kört” tartottak.

2021. január 31

.....

elnök

.....

titkár

MELLÉKLET:

AZ MTA IX. Osztály Statisztikai és Jövőkutatói Tudományos Bizottságának
a Magyar Tudomány Ünnepeére rendezett
tudományos ülésének programja

MTA kiemelt online előadásai
2020. november 11.

Mag Kornélia (elnökhelyettes, KSH): A hivatalos statisztika és a gépi tanulás

Meskó Bertalan (Ph.D, igazgató, The Medical Futurist Institute): A mesterséges intelligencia jövőkutatói kihívásai

SJTB online előadásai
2020. november 17.

Megnyitó – *Sándorné Kriszt Éva* (Ph.D, egyetemi tanár, BGE)
a SJTB elnöke, levezető elnök

10:10- 10:35 Mesterséges intelligencia és gépi tanulás a hitelkockázat előrejelzése területén
Kristóf Tamás (Ph.D, egyetemi docens, BCE)

10:35-11:00 Online forgatókönyvírás és a mesterséges intelligencia kapcsolata
Retek Mihály (PhD hallgató BCE)

11:00-11:25 A székesfehérvári vállalatok jövőjének technológiai és innovációs aspektusai
Márton András (PhD hallgató BCE)

II. szekció Levezető elnök: *Hideg Éva* (MTA doktora, egyetemi tanár, BCE) *az SJTB társelnöke*

11:25-11:50 A statisztika jövője a szoftverfejlesztők szemszögéből – Python, R
Daróczi Gergely (Ph.D, R fejlesztő, Rappporter)

11:50-12:15 A statisztika jövője a szoftverfejlesztők szemszögéből – Answerminer
Borbély Bence, Kalmár Péter, Magyar Nándor (Answerminer)

12:15-12:40 Gépi tanulás társadalomkutatói perspektívából
Németh Renáta (Ph.D, egyetemi docens, ELTE) – *Raskovics Márton* (ELTE)